

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

463. PLENĀRĀ SESIJA 2010. GADA 26. UN 27. MAIJĀ

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: Dzīvnieku labturības marķējuma varianti un dzīvnieku aizsardzības un labturības references centru Eiropas tīkla izveide”

COM(2009) 584 galīgā redakcija

(2011/C 21/08)

Ziņotājs: **Leif E. NIELSEN** kgs

Eiropas Komisija saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 262. pantu 2009. gada 28. oktobrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: Dzīvnieku labturības marķējuma varianti un dzīvnieku aizsardzības un labturības references centru Eiropas tīkla izveide”

COM (2009) 584 galīgā redakcija.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2010. gada 6. maijā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 463. plenārajā sesijā, kas notika 2010. gada 26. un 27. maijā (26. maija sēdē), ar 106 balsīm par, 2 balsīm pret un 1 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Ir vajadzīga marķējuma sistēma, lai sniegtu patērētājiem objektīvu informāciju, kas ļautu izvēlēties dzīvnieku produktus, kuri pārsniedz ES obligātos dzīvnieku labturības standartus. Šim marķējumam jānodrošina identificējama garantija, kas balstīta uz uzticamu, patērētājiem viegli saprotamu informāciju.

1.2. Sistēmas mērķis ir izvērtēt un salīdzināt attiecīgās normas, balstoties uz zinātniskiem pamatiem. Sistēmai jābūt brīvprātīgai, saskaņotai un uz tirgu balstītai; tai jābalstās uz sertifikāciju un jābūt tādai, ko var izmantot apvienojumā ar privātiem marķējumiem un citiem kvalitātes marķējumiem ar

nosacījumu, ka tiek izpildīti noteikti kritēriji. Sistēmai arī jāatbilst starptautiskajām saistībām un ar vienādiem nosacījumiem jāattiecas uz visu importu ES.

1.3. Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas uzsākto detalizēto izpēti, lai izvērtētu dažādo pieejamo marķējuma sistēmas izvēles variantu un references centru Eiropas tīkla ietekmi. Šie pētījumi skaidri parāda, ka visreālākais variants ir iepriekš minētā marķējuma sistēma; tas saskan arī ar EESK iepriekšējiem atzinumiem par šo tematu ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EESK izpētes atzinums par tematu “Dzīvnieku labturību apliecinošs marķējums” (2007. gada 15. marts), izstrādāts pēc Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Vācijas lūguma (OV C 161, 13.7.2007., 54. lpp.).

1.4. Komisija nav izvērtējusi prasības attiecībā uz šāda veida "garantiju sistēmu"; tā nav arī uzskaitījusi izvēles variantus prioritārā secībā, bet gan atstājusi jautājumu atvērtu, neraugoties uz faktu, ka vairums priekšlikumu ir nereāli. Būtu bijis saprātīgāk un lietderīgāk, ja Komisija izvīzītu konkrētu priekšlikumu kā pamatu turpmākai diskusijai, jo īpaši tāpēc, ka pirms diviem gadiem Padome izteica Komisijai konkrētu lūgumu balstīt turpmākos ierosinājumus uz EESK ieteikumiem.

1.5. Ir svarīgi izvairīties no nevajadzīgi garām diskusijām. Tāpēc jāņem vērā nepieciešamība praksē īstenot "Welfare Quality" (WQ) (2) projektu, kā arī uzturēt un pilnvērtīgi izmantot esošo iesaistīto institūciju tīklu un pētniecības izstrādnes šajā jomā, netērējot pārmērīgi daudz laika diskusijām par teorētiskām iespējām bez konkrētiem priekšlikumiem.

1.6. Ar WQ projektu ir izveidots stingrs pamats tādu zinātnisko rādītāju izstrādāšanai, kas pirmām kārtām balstīti uz dzīvnieku labsajūtu un uzvedību, kā arī — netiešā veidā — uz izmantotajām ražošanas sistēmām un metodēm, ko vēlāk varētu izmantot klasifikācijas mērķiem un pārredzamas un uzticamas patērētājiem sniedzamās informācijas nodrošināšanai.

1.7. Tāpēc EESK atbalsta Eiropas tīkla veidošanu, lai turpinātu saistībā ar WQ projektu iesāktu darbu. Atkārtojot agrākos ieteikumus, Komiteja uzskata, ka vispiemērotākais no pieejamiem variantiem ir marķējuma shēmas un centralizēti koordinēta tīkla apvienojums. Tajā pat laikā iesaistītajiem dalībniekiem būtu jāsniedz būtisks ieguldījums shēmas darbībā un attiecīgo normu noteikšanā.

1.8. Ierosinātā sistēma ir paredzēta kā papildinājums esošajām ES kvalitātes shēmām, kas izmanto "rezervētos apzīmējumus", lai raksturotu organiskos produktus un olu ražošanas sistēmas, kā arī noteikumiem par ģeogrāfiskām norādēm un tradicionāliem izstrādājumiem, kur primārais atsaucis punkts ir ražošanas metodes un izcelsme, nevis dzīvnieku labturība.

2. Vispārīga informācija

2.1. Izmērāmi rādītāji, augstākas dzīvnieku labturības normas, marķējums un Eiropas tīkla izveide ir Komisijas rīcības plāna dzīvnieku labturībai (3) galvenie elementi. Tā mērķis ir

(2) Welfare Quality® bija ES finansēta pētniecības programma no 2004. līdz 2009. gadam. Tajā bija iesaistīti aptuveni 250 pētnieki un 39 institūti un augstskolas no 13 Eiropas valstīm un nozīmīgākajām trešajām valstīm. Projekts bija balstīts uz zinātniskiem pamatiem, ar mērķi izstrādāt dzīvnieku labturības standartus un praktiskās stratēģijas dzīvnieku labturības integrēšanai kopējā ķēdē — no lauksaimniecības un izplatīšanas līdz tirdzniecībai un patērētāju informētības nodrošināšanai.

(3) COM(2006) 13, 23.1.2006.

atvieglot patērētājiem virs ES minimālajām prasībām ražotu labturībai draudzīgu produktu izvēli. To var panākt, uzlabojot informāciju un veicinot izpratni par dzīvnieku labturību, izstrādājot normas un attīstot un piemērojot paraugpraksi ar dzīvnieku aizsardzības un dzīvnieku labturības Eiropas tīkla starpniecību. Elastīgas un efektīvas sistēmas ieviešana ietilpst EESK kā pilsoniskās sabiedrības pārstāvības iestādes darbības jomā, īpaši, ņemot vērā tās sastāva daudzveidību.

2.2. Ziņojums ir atbilde uz Padomes 2007. gada maijā izteikto lūgumu izvērtēt iespējas attiecībā uz labturības marķējumu. Tas ir balstīts uz EESK izpētes atzinumu un ar to saistīto konferenci (4). Padome lūdza Komisiju izvērtēt iespējamus variantus attiecībā uz dzīvnieku labturības marķējumu, ņemot vērā EESK ieteikumus, kuros aplūkoti marķējuma sistēmas ieviešanas praktiskie aspekti, balstoties uz labturības rādītājiem, kas saskaņoti ar WQ projekta secinājumiem. Tāpat kā EESK, arī Padome ieteica ES līmenī īstenot informatīvu kampaņu par dzīvnieku labturību un marķēšanas shēmām.

2.3. Ziņojuma pielikumos iekļauti plaši ārēji pētījumi par pieejamiem variantiem gan attiecībā uz dzīvnieku labturības marķējumu, gan informācijas sniegšanu, kā arī atsevišķi ar Eiropas tīkla izveidi saistīti aspekti. Saskaņā ar Padomes lūgumu ir paredzēts uzsākt starpiestāžu debates par minēto ziņojumu un dažādajiem pētījumiem, un uz tām pamatotos Komisijas turpmākās apspriedes.

2.4. Ziņojumā un pievienotajā kopsavilkumā par Komisijas dienestu veiktajiem pētījumiem ir norādīti pieejamie varianti, tostarp virkne obligātu vai brīvprātīgu marķēšanas shēmu, taču nevienai no tām nav piešķirta prioritāte. Tomēr neapšaubāmi jebkurai nākotnes shēmai jānodrošina patērētāju vajadzībām atbilstoša informācija. Tai jābūt balstītai uz zinātniskiem kritērijiem un jāiesaista neatkarīgas sertifikācijas iestādes. Tai jāizvairās no konkurences izkropļojumiem un jāatbilst starptautiskām saistībām.

2.5. Komisija uzskata, ka references centru Eiropas tīkls spēs saskaņot dzīvnieku labturības standartus un rādītājus, koordinēt esošos resursus, palīdzēt paraugprakses apmaiņā, sniegt neatkarīgu informāciju un novērst pārklāšanos. Pieejamie varianti ir šādi: saglabāt pašreizējo stāvokli bez papildu pasākumiem; centralizēta pieeja; decentralizēta pieeja; vai konkrētākiem uzdevumiem pakārtota stratēģija, iekļaujot centralizācijas un decentralizācijas elementus.

(4) Konference "Dzīvnieku labturība – uzlabojumi ar marķēšanu?" (Briselē, 2007. gada 28. martā), kuru organizēja Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Eiropas Komisija un Padomes prezidentvalsts Vācija. Padomes secinājumos skaidri norādīts, ka "jāņem vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas izpētes atzinumā sniegtie ieteikumi" (Secinājumi, 2797. Lauksaimniecības un zivsaimniecības Padomes sanāksme Briselē, 2007. gada 7. maijā).

2.6. Komisija pievērsīsies tādiem aspektiem kā, piemēram, administratīvais slogs, izmaksas un attiecības starp dažādām marķēšanas shēmām un produktu kvalitāti, piemēram, bioloģiskās lauksaimniecības jomā. Tā balstīsies uz WQ projekta secinājumiem un izvērtēs iespējamo sociālo, saimniecisko un ekoloģisko ietekmi. Komisija arī paredz veikt tālāku izpēti, lai noteiktu, vai iepriekšējās aptaujās uzrādītie patērētāju viedokļi ir mainījušies un, ja ir mainījušies, tad kāpēc.

3. Dažas piezīmes

3.1. Komiteja joprojām atbalsta Komisijas rīcības plānu dzīvnieku labturībai⁽⁵⁾ un ir gandarīta, ka protokolam par dzīvnieku aizsardzību un labturību ir piešķirta lielāka nozīme Lisabonas līgumā, tādējādi atspoguļojot pieaugošo interesi par šiem jautājumiem⁽⁶⁾.

3.2. Veiktie pētījumi parāda nepieciešamību īstenot vienotāku un koordinētāku pieeju dzīvnieku aizsardzībai un dzīvnieku labturībai ES. Brīvprātīgo marķēšanas un kvalitātes shēmu lielais skaits dalībvalstīs var būt maldinošs un radīt nevajadzīgas vai nepareizi saprotamas atšķirības starp produktiem un nelīdzvērtīgus konkurences apstākļus iesaistītajiem ražotājiem un izplatītājiem.

3.3. Patērētāji spēj vērtēt dzīvnieku labturības prioritāti, vadoties no ētiskiem, kvalitātes vai citiem apsvērumiem, taču dokumentācijas trūkums nozīmē to, ka viņi neuzticas tirgus informācijas atbilstībai un pamatotībai. Tāpēc īpaši svarīga nozīme ir objektīvai un zinātniski pamatotai dokumentācijai, lai veicinātu tādu dzīvnieku produktu laišanu tirgū, kuri pārsniedz ES obligātos dzīvnieku labturības standartus. Neapšaubāmi marķējumam var būt vēlamais rezultāts tikai tad, ja sniegtā informācija ir viegli saprotama un ja patērētāji ir pietiekami informēti par tās nozīmi un ieinteresēti tās saņemšanā.

3.4. Tāpēc ir vajadzīga identificējama garantija, kas balstīta uz objektīvu un uzticamu informāciju, un EESK saskaņā ar 2007. gada atzinumu pilnībā atbalsta šādu virzību. EESK izsaka atzinību par veikto apjomīgo darbu un saprot, ka tas bijis laiktelpīgs.

⁽⁵⁾ EESK atzinums par tematu "Kopienas rīcības plāns dzīvnieku aizsardzībai un labturībai 2006.–2010. gadā", OV C 324, 2006. gada 30. decembris.

⁽⁶⁾ 13. pantā ir noteikts: "(..) Kopiena un dalībvalstis velta pienācīgu uzmanību dzīvnieku kā jutīgu būtņu labturības prasībām, vienlaikus ievērojot dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus un paražas, jo īpaši attiecībā uz reliģiskiem rituāliem, kultūras tradīcijām un reģionālās kultūras mantojumu." Šī obligātā norma aizstāj iepriekšējo "džentlmeņu vienošanos" (t. i., protokolu) un piešķir Eiropas Kopienai tiesības risināt ar to saistītos strīdus.

3.5. Tāpēc būtu bijis labāk, ja Komisija norādītu izvēles variantus prioritārā secībā un izvirzītu vienu vai vairākus priekšlikumus kā atskaites punktus turpmākajam politiskajam procesam, balstoties arī uz EESK ieteikumiem. Veiktie plašie pētījumi saskan ar EESK ieteikumiem par to, ka jebkurai marķēšanas sistēmai jābūt brīvprātīgai, saskaņotai un uz tirgu balstītai, lai izveidotu praktisku un dzīvotspējīgu sistēmu tādu dzīvnieku produktu tirdzniecības veicināšanai, kuri pārsniedz ES obligātos dzīvnieku labturības standartus.

3.6. Komisijai būtu arī jāpievēršas plašajam darbam, kas šajā jomā notiek Eiropas vadībā; izmantojot zināšanu sistēmu kopumu, var sniegt informāciju gan preču un pakalpojumu piegādātājam, gan ražotājam un veicināt uz tirgu orientētu rīcību un patērētāju reakciju. Šādi piemēri ir *Fairtrade* (taisnīga tirdzniecība), *Forest Stewardship Council* (Mežu vides pārvalde), *Marine Stewardship Council* (Jūras vides pārvalde) un *Rainforest Alliance*. Būtiski elementi ir shēmu pārvaldība, darbības joma, mērķi un normu noteikšana, neatkarīga pārskatīšana, ietekmes novērtējums un izmaksu un ieguvumu analīze, kā arī sabiedrībai sniegto solījumu un reklāmas akciju pārraudzība⁽⁷⁾.

3.7. Pētniecības koordinēšana nodrošinātu resursu efektīvāku izmantošanu, un EESK uzskata, ka ir svarīgi šajā sakarā pastiprināti pievērsties starpiestāžu diskusijām. Tāpēc īpaši jāņem vērā nepieciešamība pēc iespējas ātrāk ieviest praksē WQ projekta secinājumus, kā arī veicināt pētniecības izstrādnes šajā jomā, balstoties uz sasniegtajiem rezultātiem un netērējot pārmērīgi daudz laika diskusijām par teorētiskām iespējām bez konkrētiem priekšlikumiem. Arī tīklu veidošana ar pētniekiem nozīmīgākajās ārpus ES esošajās valstīs ir īpaši svarīga pētniecības rezultātu izplatīšanā un izpratnes par ES politiku veicināšanā. Tas ir svarīgi attiecībā uz nākotnes tirdzniecības sakariem.

Marķēšanas sistēma

3.8. Kaut gan pētījums nesniedz skaidrus secinājumus attiecībā uz marķējuma shēmu, tas norāda, kaut arī netieši, ka visreālākais variants ir vienkārša un elastīga sistēma, kas galvenajos aspektos saskan ar EESK ieteikumiem un priekšlikumiem, t. i., zinātniski pamatota, brīvprātīga, uz tirgu balstīta sistēma, kuru var izmantot apvienojumā ar privātiem marķējumiem un citiem kvalitātes marķējumiem.

3.9. Tāpēc EESK uzskata, ka sistēmai jābūt balstītai uz šādiem elementiem:

⁽⁷⁾ Šādai shēmai varētu arī piemērot ISO65 akreditāciju — vispārējās prasības institūcijām, kas piedāvā produktu sertifikācijas sistēmas.

- ierosinātajam references centram (centriem) jānosaka nepieciešamie objektīvie kritēriji un jāizvērtē viss dzīvnieku dzīves cikls; tam jāatspoguļojas praktiskos un reālos ražošanas apstākļos, lai pēc iespējas sekmētu saikni starp pētniecību, izstrādi un jaunu tehnoloģiju ieviešanu ⁽⁸⁾;
- kritēriji jāpārveido par normām ⁽⁹⁾, ko piemēro marķējuma sistēmai, lai nodrošinātu pienācīgu novērtēšanu un kontroli no neatkarīgu iestāžu puses, kā arī attiecīgo ieinteresēto personu ieguldījumu;
- tad ražotāji un patērētāji varētu brīvprātīgi marķēt dzīvnieku izcelsmes produktus ar ES atzītu logo, kas garantē atbilstību augstākiem standartiem nekā ES minimālās prasības;
- šīs normas var atspoguļot trīs dažādus līmeņus virs minimālajām prasībām atkarībā no tā, kādā mērā tas attiecas uz konkrēto sugu vai izstrādājumu ⁽¹⁰⁾;
- atbilstība īpašām prasībām un kontrole pār marķējumu izmantošanu būtu nodrošināma ar paškontroles un neatkarīgas uzraudzības palīdzību ⁽¹¹⁾.

3.10. Šīs shēmas ietvaros attiecīgo logotipu ievieš, uzrauga un izmanto tirgus apstākļos neatkarīgi no valsts iestādēm. Priekšlikums par to, ka logotipu brīvprātīgi pievieno esošajiem marķējumiem (apvienojumā ar krāsu marķējumu, zvaigznītēm vai punktiem), arī atrisinātu pārāk lielā marķējumu skaita problēmu, kuras dēļ rodas informatīva pārslodze attiecībā uz atsevišķiem produktiem. Informācija sasniegtu ieinteresētus un motivētus patērētājus, un sistēmas uzticamība būtu balstīta uz stingriem zinātniskiem pamatiem un neatkarīgu sertifikāciju.

3.11. Sistēmas ieviešanai paredzētajiem termiņiem būtu jāatbilst tirgus prasībām, savukārt ražotāju organizācijas, uzņēmumi

⁽⁸⁾ Saskaņā ar WQ projektu novērtējumi pirmām kārtām jāattiecinā uz dzīvnieku uzvedību ("labturības rezultāti"), nevis tiešā veidā uz ražošanas sistēmām ("ieguldījums un resursi"). Tādējādi praksē ražošanas sistēmas tiek vērtētas, ņemot vērā ietekmi uz dzīvnieku uzvedību. Minētajiem rādītājiem jāizpaužas kā ziņām par visām dzīvnieku sugu būtiskajām labturības pazīmēm, proti, datiem par audzēšanas apstākļiem, vietu un steliņiem, dabisko uzvedību, kopšanu, slimībām un veselības aizsardzības aspektiem, mazuļu nošķiršanu no mātes, ķirurģiskām operācijām, kā arī transportu uz kautuvi, apdullināšanu un nokaušanu. Sistēma arī veicina brīvprātīgus individuāli veicamus jauninājumus un uzlabojumus.

⁽⁹⁾ Termins "normas" ir ierosināts, lai norādītu atšķirību no "standartiem", ko izstrādā Eiropas standartizācijas iestādes, piemērojot īpašas procedūras.

⁽¹⁰⁾ Tas atspoguļo WQ projekta trīs līmeņu klasifikāciju: izcils (augstākais līmenis), paaugstināts (labs) un virs minimālajām prasībām.

⁽¹¹⁾ Iesaistoties institūtam, organizācijai vai specializētai sertifikācijas iestādei, kas darbojas saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas un starptautiskajiem ISO standartiem EN-ISO-17000, vai kura ir akreditēta kā sertifikācijas iestāde saskaņā ar EN-ISO-45011.

un mazumtirgotāji varētu izmantot šo sistēmu savam produktu sortimentam, ar nosacījumu, ka produkti atbilst augstākām prasībām, un tos attiecīgi tirgot. Ir svarīgi, lai sistēma atbilstu augošajai "zīmolu" ieviešanas tendencei, kur mazumtirdzniecības sektors izmanto citas metodes atšķirībā no marķēšanas, lai publiskotu dzīvnieku labturības norādes.

3.12. Ar līdzīgiem nosacījumiem šo sistēmu varētu piemērot arī importētiem produktiem, tādējādi novēršot grūtības saistībā ar PTO noteikumiem, tā kā PTO pieļauj brīvprātīgas marķēšanas sistēmas, ja tās ir piemērotas un vienlīdz pieejamas trešo valstu ražotājiem.

3.13. Šāda veida uz tirgu balstīta pieeja cita starpā paredz, ka sistēmai jābūt pietiekami pievilcīgai no patērētāju un mazumtirgotāju viedokļa un ka ražošanas izmaksas jākompensē ar uzlabotu tirgus pieejamību un augstākām cenām.

Eiropas references centru tīkls

3.14. Lai vienmērīgi un uz objektīviem pamatiem ieviestu dzīvnieku labturības nosacījumus, ir jāiesaista ES jau esošās pētniecības struktūras. Tādēļ EESK atbalsta Eiropas tīkla izveidi, ko koordinē viens vai vairāki references centri (ENRC) līdzīgā veidā, kā esošie dzīvnieku veselības references centri ⁽¹²⁾.

3.15. ES dzīvnieku labturības jomā zināmā mērā darbojas Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, Kopīgais pētniecības centrs un valstu references laboratorijas, tomēr tās nav kvalificētas koordinēt šo jomu visā ES. Šādam tīklam jāpapildina, nevis jāduplē minēto ES iestāžu darbs. Pamatā būtu jāaptver visi dzīvnieku komerciālās izmantošanas aspekti un jābūt neatkarīgam no ārējām interesēm.

3.16. Tīklam būtu jāveic šādi savstarpēji saistīti uzdevumi:

- noteikt un atjaunināt rādītājus un citus elementus dzīvnieku labturības novērtēšanai, balstoties uz zinātniskiem datiem un ņemot vērā dažādo iesaistīto personu ierosinājumus;
- novērtēt dzīvnieku labturības pasākumu ietekmi un uzlabojumus;

⁽¹²⁾ Komisija lieto terminu "Eiropas references centru tīkls (ENRC)", taču šeit ir runa par koordinētām pētniecības struktūrvienībām, tāpat kā dzīvnieku veselības nozarē, ar vienu vai vairākiem references centriem (iespējams, attiecībā uz individuālām sugām), kas balstoties uz attiecīgiem rādītājiem, ierosina dzīvnieku labturības normas, ko pieņem neatkarīga iestāde. Atzinumā nav detalizēti iztirzāts tas, kā šīs iestādes būtu organizējamas, izņemot priekšlikumu, ka jāiesaista attiecīgās ieinteresētās personas.

- veicināt pētniecību un attīstīt zinātnisko bāzi, lai atjauninātu normatīvus;
- sniegt informāciju un risināt dialogu par normu piemērošanu, kā arī palīdzēt pasaulē nodrošināt proaktīvāku dzīvnieku labturības politiku.

3.17. Labākais veids, kā to panākt, būtu veicināt esošo WQ tīklu apvienojumā ar plašāku tīklu nozīmīgākajās ārpus ES esošajās valstīs. Ar WQ projektu ir izveidots pamats marķējuma shēmas izstrādāšanai, nosakot uz dzīvniekiem orientētus rādītājus, ko vēlāk varētu izmantot klasifikācijas mērķiem un pārredzamas un uzticamas patērētājiem sniedzamās informācijas nodrošināšanai.

3.18. Tikla ierosinātās normas būtu jāpieņem neatkarīgi iestādei. Lai sistēma pienācīgi darbotos, ir aktīvi jāiesaista ieinteresētās personas, un tām jāsniedz pēc iespējas plašāks ieguldījums lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī stratēģijas izstrādāšanā un darba plāna sagatavošanā.

Citi jautājumi

3.19. EESK priekšlikums dzīvnieku labturības marķējuma jomā ir balstīts uz vislabākajām patlaban pieejamajām zinātnes atziņām un vērtējumiem. Saskaņotas prasības ļauj patērētājiem izdarīt apzinātus pirkšanas lēmumus, līdz ar to ļaujot ražotājiem gūt labumu no tirdzniecības iespējām. Tomēr, lai to panāktu, jāveic pasākumi informatīvu kampaņu un izglītojošo programmu veidā, kas popularizē dzīvnieku labturību, normas un marķējumu. Neraugoties uz acīmredzamo koordinācijas nepieciešamību Eiropas līmenī, tas būtu jāorganizē un jāsteno reģionālā un valstu līmenī, jo pieredze rāda, ka centralizētas ES informatīvas kampaņas nespēj sasniegt atsevišķas dalībvalstis.

3.20. Iepriekš minētie priekšlikumi nebūtu pretrunā ar esošo ES bioloģiskās lauksaimniecības sistēmu, kas aptver arī daudzus dzīvnieku labturības aspektus. Ir pamats uzskatīt, ka dzīvnieku labturībai tiks piešķirta pienācīga ievērošana saistībā ar bioloģiskiem produktiem, pakāpeniski ieviešot attiecīgās normas un tādējādi sekmējot šādu produktu uzraudzības nodrošināšanu

un neradot papildu administratīvās izmaksas. Patērētāji saista bioloģisko lauksaimniecību ar augstākām dzīvnieku labturības normām, un sagaidāms, ka viņi atzīs bioloģiskos produktus, kas marķēti ar ES logotipu.

3.21. Ierosinātā sistēma ir paredzēta kā papildinājums esošajām ES kvalitātes shēmām, kas izmanto "rezervētos apzīmējumus", lai raksturotu organiskos produktus un olu ražošanas sistēmas, kā arī noteikumiem par ģeogrāfiskām norādēm un tradicionāliem izstrādājumiem. Minētajās shēmās kā primārais atsaucis punkts ir ražošanas metodes un izcelsme, nevis dzīvnieku labturība, kaut gan šie aspekti zināmā mērā ar to tiek saistīti. Tomēr patērētājiem šīs shēmas ir pazīstamas, un tās būtu jāsauglabā. Turpmākas obligātas vai brīvprātīgas prasības izmantot uz audzēšanas metodēm pamatotus dzīvnieku labturības "rezervētos apzīmējumus" nebūtu atbalstāmas, jo konkrētie ražošanas apstākļi nav piemēroti regulācijai ES sarežģīto likumdošanas procedūru ietvaros, kas ir uzskatāmi redzams, piemēram, saistībā ar ES minimālo normu noteikšanu.

3.22. Komisijas paziņojumā par lauksaimniecības produktu kvalitātes politiku ietverts priekšlikums izstrādāt vadlīnijas privātajām un nacionālajām pārtikas produktu kvalitātes sertifikācijas shēmām⁽¹³⁾. Ierosinātās vadlīnijas arī palīdzēs aizsargāt patērētājus no maldinošas informācijas, tajā pat laikā ļaujot tirgum reaģēt uz patērētāju rūpēm par dzīvnieku labturību, kā arī ievieš sertifikāciju kā ES pārtikas politikas galveno elementu.

3.23. Ierosinātā sistēma neietekmē īpašus reliģiska rakstura jautājumus, tā kā marķējums ir tikai garantija tam, ka tiek ievērotas dzīvnieku labturības prasības, kas pārsniedz ES obligātos standartus.

3.24. ENRC būtu jāuzņemas vadoša loma, lai veicinātu visu komerciālos nolūkos audzēto mugurkaulnieku labturību, tostarp attiecībā uz zivīm un kažokzvēriem, piemērojot tos pašus kritērijus kā attiecībā uz citiem lauksaimniecības dzīvniekiem. Tas ir attiecināms arī uz laboratorijas dzīvniekiem, Eiropas alternatīvo paņēmienu atzīšanas centrā (ECVAM) izvērtējot alternatīvas iespējas dzīvnieku izmantošanai zinātniskos nolūkos.

Briselē, 2010. gada 26. maijā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Mario SEPI*

⁽¹³⁾ COM (2009) 234, 28.5.2009.